

Šifra
tekmovalca/tekmovalke:

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA OSNOVNO ŠOLO 2022/2023

Tekmovalni skupini: Osnovna šola A in Osnovna šola B; sklop C

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

Pred tabo je sklop C tekmovanja iz znanja geografije, ki se nanaša na terenski del.

Najprej prilepi svojo šifro v za to predviden prostor.

Uporabljaš lahko kemični svinčnik ali nalivno pero, kompas, geotrikotnik ter barvice. Uporabljaš lahko tudi navodila za ogled terena.

Naloge rešuj tako, da odgovore v sklopu C čitljivo napišeš na predvidena mesta pri posamezni nalogi. Če se zmotiš, napačen odgovor prečrtaj in jasno zapiši novo rešitev.

Za reševanje nalog v sklopu C imaš skupno na voljo 60 minut časa.

Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

SKLOP C

Naloge v sklopu C se nanašajo na terenski del tekmovanja. Pri nalogah izbirnega tipa izberi pravilni odgovor tako, da obkrožiš črko pred njim. Pri ostalih nalogah zapiši odgovor na črte ali v za to predviden prostor.

1. Opazovalnice se nahajajo na različnih nadmorskih višinah. Kako si sledi zaporedje opazovalnic 1, 3 in 4 glede na njihovo nadmorsko višino? S pomočjo zemljevidov in opazovanja jih zapiši od najvišje do najnižje ležeče. Ostalih opazovalnic ne razvrsti. (1 točka)

____, ____ in ____.

2. Šola se je odločila, da na streho gimnazije postavi sončne celice za proizvodnjo elektrike. Na kateri del strehe bi jih bilo najbolj smiselno postaviti, če gledamo z vidika največje Sončeve obsevanosti in ekonomske smotrnosti? Pojasni svojo odločitev. (1 točka)

Slika 1: Strehe na šoli

Vir: Atlas okolja, 2020. URL:
http://gis.arso.gov.si/atlasokolja/profile.aspx?id=Atlas_Okolja_AXL@Arso (Citirano: 18. 3. 2021).

3. Oglej si sliko, ki prikazuje drevored med gimnazijo Vipava in prvo opazovalnico. V katerem delu dneva je spomladi po olistanju dreves pločnik najbolj v senci dreves? (1 točka)

- a) Med 10. in 12. uro.
- b) Med 12. in 14. uro.
- c) Med 14. in 16. uro.
- d) Med 16. in 18. uro.

Slika 2: Drevored med cesto in igriščem

Avtor: A. Polšak, 2020.

4. Slika prikazuje zračni posnetek Vipave z opazovalnice 1. Na fotografijo vriši pravilno umerjen kompas oz. smeri neba in posebej označi smer, iz katere je fotografija posneta. **(2 točki)**

Slika 3: Zračni posnetek Vipave

Avtor: B. Stojilković, 2020.

5. Ob poti proti pokopališču oz. vojašnici se ti je pogled odprl na Vipavsko dolino in zaledje. Napiši dve razliki v rabi tal med ravnino in hribovjem. **(2 točki)**

Razlika 1: _____

Razlika 2: _____

6. Ob Beblerjevi ulici se nahaja veliko praznih stanovanj in stavb.

a) Naštej dva možna vzroka za prazna stanovanja in stavbe. **(2 točki)**

Vzrok 1: _____

Vzrok 2: _____

b) Imenuj tri storitvene dejavnosti z Beblerjeve ulice in trga Pavla Rušta. **(2 točki)**

Storitvena dejavnost 1: _____

Storitvena dejavnost 2: _____

Storitvena dejavnost 3: _____

7. Primorske hiše so različne. Med njimi ločimo kraške, istrske in severnoprimske hiše. S pomočjo terenskih opažanj in slike izberi ter obkroži tri značilnosti klasičnega severnoprimskega tipa hiše, ki prevladujejo v Vipavi. **(2 točki)**

Fasada, obrnjena proti Soncu, ima balkon in več oken.

Streha je praviloma štirikapna.

Hiša je ometena in masivna.

Stanovanjskega dela se drži gospodarsko poslopje.

Dvorišče je zaprto in ograjeno.

Hiša je pritlična.

Fasada je prebeljena.

Slika 4: Ulica v Vipavi

Avtor: A. Polšak, 2020.

10. Za Vipavo je značilen močan veter, ki piha v delih leta. Preberi besedilo in reši naloge.

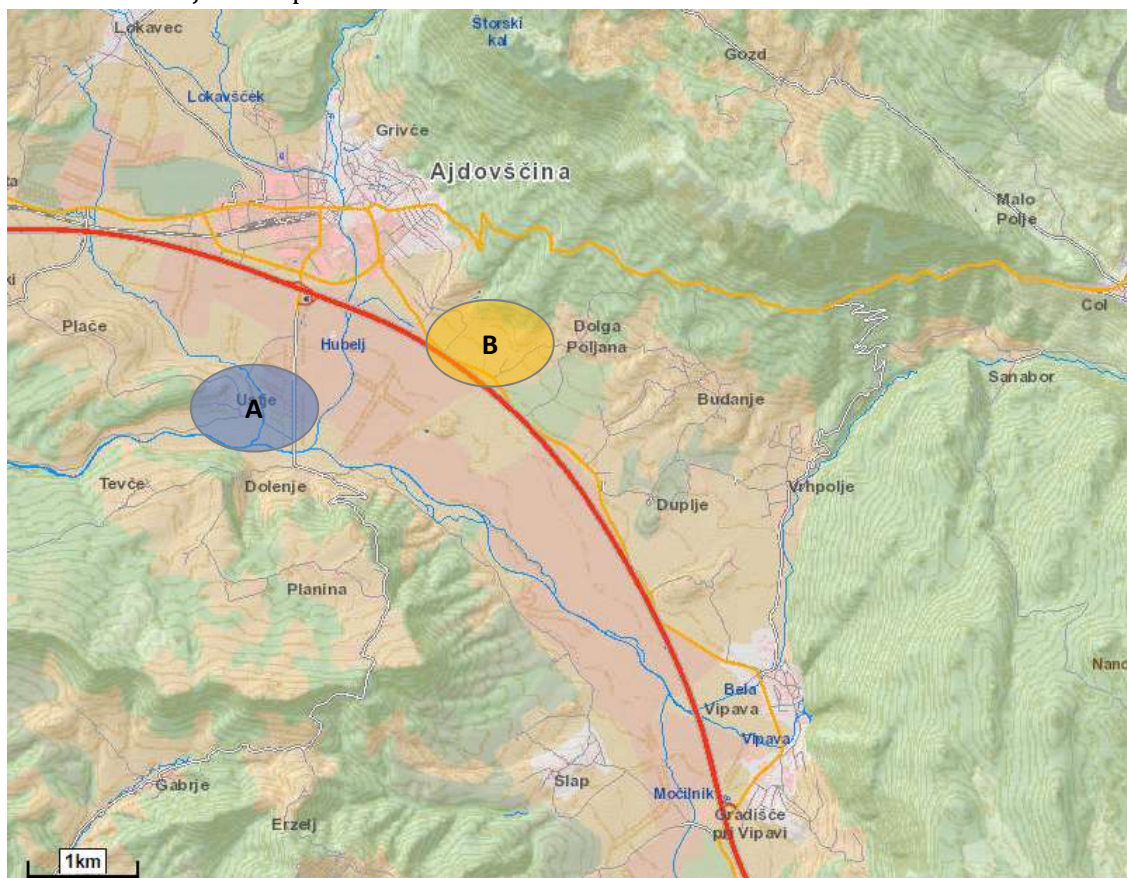
Zgodovinarji glede na zgodovinske vire sklepajo, da je med 5. in 6. septembrom 394 vzhodnorimski cesar Teodozij v zgornji Vipavski dolini premagal vojsko zahodnorimskega cesarja Evgenija. Bitka pri Frigidu se je začela 5. septembra. Prvi dan bitke so bile uspešnejše enote cesarja Evgenija, a bojna sreča se je že naslednji dan obrnila. Pri tem je po izročilu vojakom cesarja Teodozija precej pomagal silovit veter. Ta je Teodozijevo vojsko na eni strani dobesedno potiskal naprej, po drugi strani pa oviral Evgenijeve vojake. Izstrelki Evgenijeve vojske (na primer puščice in kopja) so izgubili vso moč in naj bi jih orkanski veter obračal. Veter je trgal ščite vojakom iz rok, prah jim je silil v oči in jim oviral vid.

Prirejeno po Žužek, 2018. URL: <https://si.aleteia.org/2018/09/05/bitka-na-slovenskih-tleh-ki-je-spremenila-zgodovino-evrope/> (citirano 18. 9. 2020).

a) Kako se ta veter, opisan v besedilu, strokovno imenuje? _____ **(1 točka)**

b) Glede na sliko 6 izberi, na katerem območju (A ali B) je stala zmagovita vojska, in pojasni svojo odločitev. **(1 točka)**

Slika 6: Območje bitke pri Mrzli reki

Vir: Atlas okolja, 2020.

Črka območja in pojasnilo: _____

c) Zgodovinarji si niso enotni, ali je kot Frigid oz. Mrzla reka mišljena reka Vipava, ali je to druga reka na tem območju, ali pa sta to obe reki skupaj. Katera bi lahko bila ta druga reka? **(1 točka)**

d) Kako je pozidava danes prilagojena vetru, ki je opisan v besedilu? Navedi dva primera zaščite pred tem vetrom, ki si ju opazil/-a med ogledom terena. **(2 točki)**

Primer 1: _____

Primer 2: _____

11. Zadnja opazovalnica je bila v današnjem središču naselja Vipava. Navedi dve pojasnili, da gre za naselbinsko jedro (jedro naselja). **(2 točki)**

Pojasnilo 1: _____

Pojasnilo 2: _____

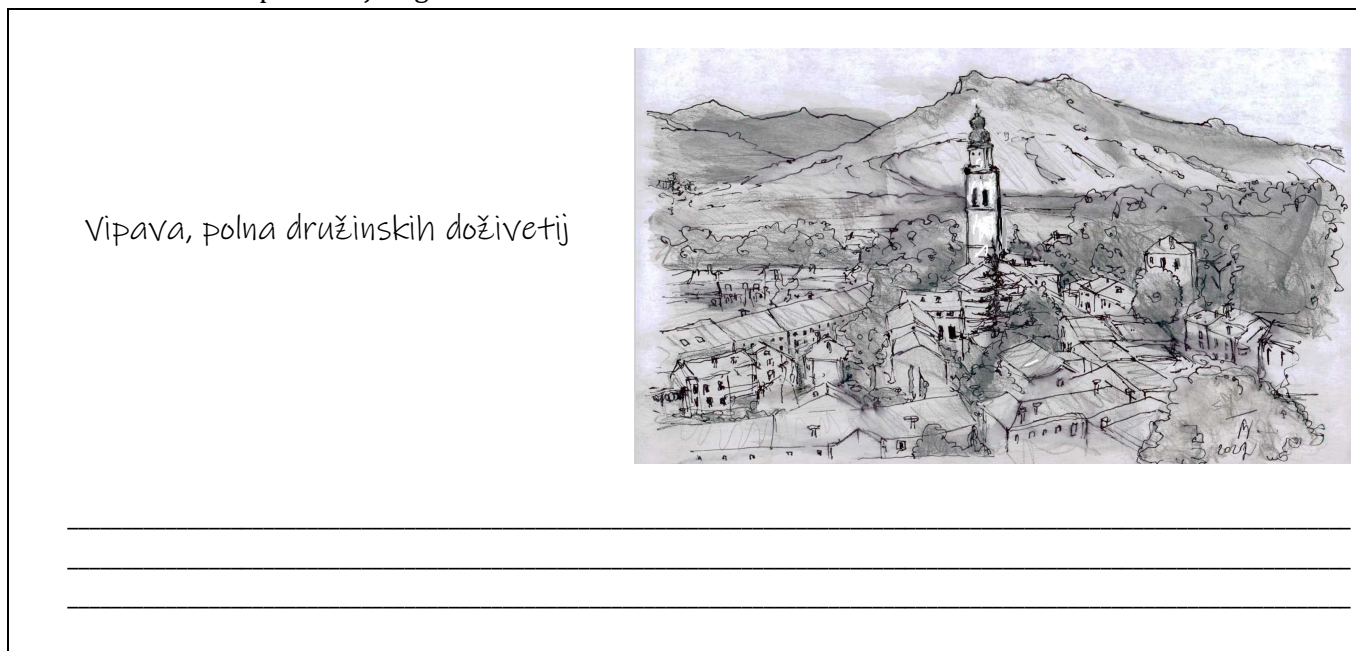
12. Predstavlja si, da delaš kot vodja turistično-informacijskega centra Vipava in želiš v ta kraj privabiti čim več turistov. Načrtuj izletniški dan za družinski izlet v občino Vipava.

- a) Pri načrtu vključi dva elementa lokalne gastronomske ponudbe, eno športno aktivnost, en daljši in en krajši kulturni ogled. Elemente časovno razporedi v spodnji časovnici. **(2 točki)**
- b) Na zemljevidu na sliki 8 označi posamezne točke in ga ustrezno opremi. S puščicami nakaži smer premikanja turistov. Ko oblikuješ smer poti, upoštevaj, da družina prispe in odide iz Vipave z javnim potniškim prometom, kar mora biti razvidno tako iz časovnice kot tudi iz zemljevida. Po potrebi na zemljevid dodaj tudi legendo. **(3 točke)**
- c) V nekaj povedih oblikuj besedilo za naslovno stran promocijskega letaka, ki obiskovalca pritegne, da se odloči za ta družinski izlet. **(1 točka)**

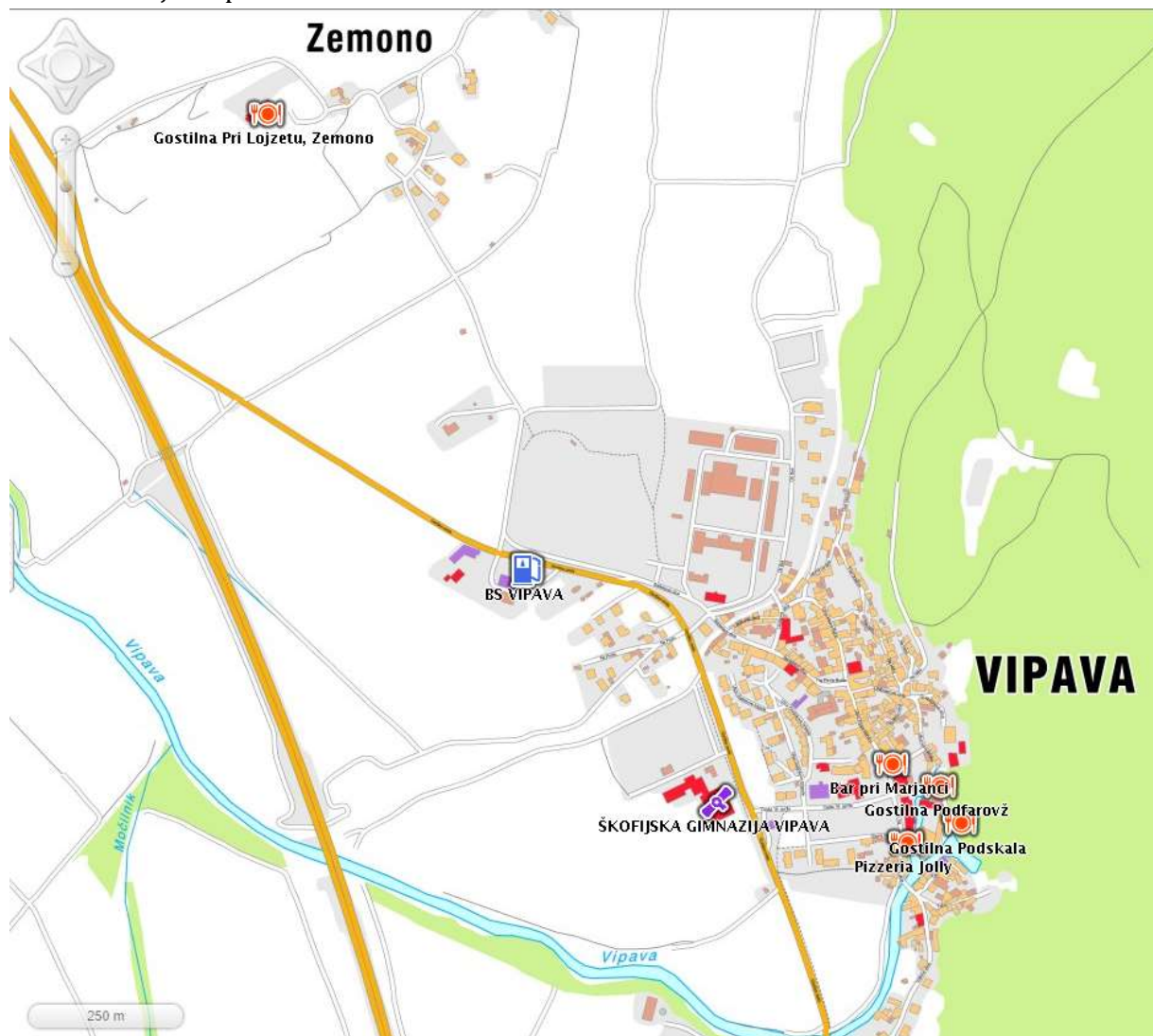
Časovnica

Čas	Aktivnost
09:00	Prihod v Vipavo
17:00	Odhod iz Vipave

Slika 7: Naslovnica promocijskega letaka

Slika 8: Zemljevid poti z aktivnostmi

Vir: Geopedia, 2020. URL: http://www.geopedia.si/#T105_x418812_y78076_s14_b4 (citirano 18. 3. 2021).

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

OCENJEVALNI OBRAZEC

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA OSNOVNO ŠOLO 2022/2023

Tekmovalni skupini: Osnovna šola A in Osnovna šola B; sklop C

SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	DOSEŽENO ŠT. TOČK
C	1.	1	
	2.	1	
	3.	1	
	4.	2	
	5.	2	
	6. a	2	
	6. b	2	
	7.	2	
	8.	2	
	9.	2	
	10. a	1	
	10. b	1	
	10. c	1	
	10. d	2	
	11.	2	
	12. a	2	
	12. b	3	
12. c	1		